

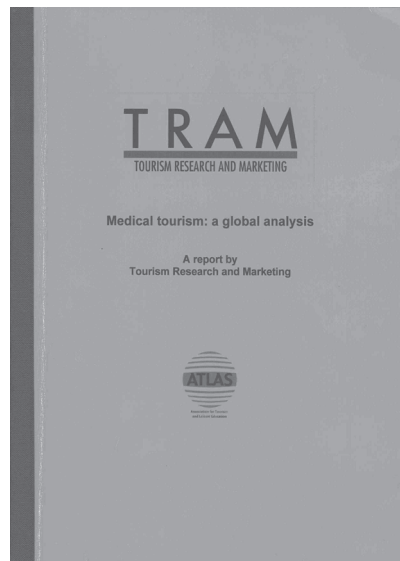
prikaz knjige

Medical tourism: A global analysis

TRAM, renomirana institucija iz Velike Britanije, punog naziva TOURISM RESEARCH AND MARKETING sa sjedištem u Londonu lani je objavila vrlo zanimljivu studiju na stotinjak stranica većeg formata naslovljenu MEDICINSKI TURIZAM - GLOBALNA ANALIZA. Riječ je o pregledu stanja i problema u tom segmentu turizma, za koji autori tvrde da je jedan od onih segmenata na suvremenom turističkom tržištu koji najbrže raste.

Već u uvodnu knjige ističe se trend brze privatizacije zdravstvenog sustava u svijetu te sve veća potražnja za što jeftinijim, ali kvalitetnijim i dostupnijim zdravstvenim uslugama. Na strani ponude tih usluga raste broj medicinskih ustanova, a i vlade niza zemalja uključuju se u rješavanje nagomilanih poteškoća u ekonomici zdravstva.

U pojam medicinskog turizma studija uključuje sljedeće glavne sastavne dijelove: zdravstveni turizam, wellness -

turizam, turizam u toplicama te tzv. fertility - turizam. Budući da je riječ o pokušaju obuhvata svih tih oblika na globalnoj razini, tekst uključuje podatke iz više od pedeset zemalja diljem svijeta. Sve one pojačano nastoje sudjelovati na tom profitabilnom tržištu izgrađujući vlastitu medicinsku i kadrovsku infrastrukturu. Ipak, autori ističu da nisu uvijek mogli doći do najprikladnijih podataka s terena te su se pretežno poslužili izvorima s interneta, no i drugom dostupnom literaturom.

U razradi teme elaboriraju čimbenike razvoja toga oblika turizma, prije svega cijene, kvalitetu, raspoloživost i pravodobnost usluga. Propituju zatim i približne dimenzije te financijske učinke medicinskog turizma u svjetskim razmjerima analitičkim, a poslije i sintetičkim pristupom.

Samo tržište raščlanjuju na osnovne tržišne polove: potražnju i ponudu, zapravo glavne destinacije medicinskog turizma zadržavajući se na ulozi posredničkog faktora - putničke agencije te marketinga, odnosno država kao najodgovornijih za normalno funkcioniranje zdravstvenih sustava.

Dotiču se napokon i etičkih aspekata ove osjetljive problematike u čijem je središtu čovjek – bolesnik, točnije korisnik najraznovrsnijih medicinskih i sličnih usluga, pri čemu se ne zanemaruje ni ona ekonomska, t.j. troškovna komponenta.

Zanimljiva je podjela na podvrste medicinskog turizma što je nude autori ove studije. Primjerice

- u podvrste što ih obuhvaća pojam "bolest" oni ubrajaju: medicinske preglede, zubarske radove, kirurgiju zglobova i srca, liječenje raka, neurokirurgija, presađivanje organa i sl.

- u pojam "wellnessa" ubrajaju: akupunkturu, aromaterapiju, razne vrste masaže, boravak u toplićama, jogu i sl.
- u pojam "poboljšanja" (izgleda) ubrajaju kirurške kozmetičke zahvate, *facelifting*, liposukciju i sl.
- u pojam "reprodukcija" ubrajaju liječenje neplodnosti i tretman pri rađanja djece (koji čak nazivaju *birth tourism!*).

Na ovom mjestu valja se zadržati tek na *glavnim zaključcima* cijeloga ovog vrlo opsežnog istraživanja s ciljem da se upozori na poneku važnu okolnost i za stanje i razvoj u Hrvatskoj, koja nažalost nije bila uključena u izvještaj.

- Ponajprije definiciju medicinskog turizma tek treba prihvatiti jer se danas uglavnom smatra da je riječ samo o usputnom pružanju takvih usluga strancima koji u receptivnoj zemlji borave kao turisti. Pledira se dakle za što preciznije pojmovno određenje toga oblika turizma, posebice u smislu širokog raspona usluga i njihovih mogućih korisnika.
- Upozorava se na globalni obuhvat toga segmenta turizma koji obuhvaća oko 19 milijuna putovanja na godinu (ili 2,5% svih međunarodnih dolazaka u svijetu prema procjeni UNWTO-a za 2004. godinu). Idućih 5 godina ukupan broj tih putovanja narastao bi na 40 milijuna godišnje!
- Financijski se pak učinak procjenjuje na 16,4 milijardi eura, uz prosječnu potrošnju po putovanju od čak 860 eura što je znatno iznad takve potrošnje u međunarodnom turizmu u 2004. godini od 650 eura.
- Kompleksna medicinska ponuda namijenjena tom obliku turizma nadmašuje čak zahtjeve potražnje i neprestano se dopunjava kvalitativno i kvantitativno. Podizanje medicinskog standarda moglo bi pridonijeti i boljoj

zdravstvenoj skrbi domaćeg stanovništva što je dodatna korist, posebice u siromašnijim zemljama.

- Povećanim korištenjem zdravstvenih paketa što ga nude putničke agencije očekuje se njihovo daljnje jačanje na tom tržištu. Zasad još uvijek najveću ulogu ima usmena promidžba, a pri izboru destinacija raste i udio interneta te izvješća u novinama, revijama i sl.

Zdravstvene vlasti većine zemalja zasad još nerado upućuju pacijente na liječenje i slične tretmane u inozemstvo, no očekuje se da će zaključivanjem odgovarajućih bilateralnih sporazuma i ovdje doći do postupnih promjena.

Ipak, predvidiv rast medicinskog turizma moći će se zabilježiti prije svega zahvaljujući privatnim pacijentima odnosno turistima koji će koristiti takve usluge u inozemstvu, čemu će zacijelo pridonijeti i jeftiniji prijevoz, osobito zračni.

Napokon, i već spomenute etičke rezerve pritom će imati određenu ulogu, pa se i one posebno spominju, primjerice sužavanje mogućnosti za medicinsku skrb domaćih u korist inozemnih pacijenata, unosna trgovina ljudskim organima za potrebe bogatih pojedinaca u inozemstvu itd.

U priložima, studija pruža uvid u zemlje - destinacije medicinskog turizma s mnoštvom podataka o nekim manifestacijama vezanim za taj oblik turizma, primjerice izložbe i sajmove, ali i skupove.

Publikaciju je objavilo udruženje ATLAS (Association for Tourism and Leisure Education) sa sjedištem u Nizozemskoj.

TRAM
Tourism Research and Marketing:
MEDICAL TOURISM – A GLOBAL
ANALYSIS
LONDON
February 2006

T. Hitrec